

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

אמר יאסלו הלכות ערובי תצרות היה אברהם יודע. יתורתו שתי תורות שקיים אפלו מצוה קלה שבעל פה. ר' סימון אמר אפלו שם חדש שעתיד הקדוש ברוך הוא לקרא לירושלים היה אברהם יודע דכתיב (בנחישת כב יד) ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, וכתיב (יחזקאל כח לה) ושם העיר מיום ה' שמה וכתיב ביום ההוא יקראו לירושלם כסא ה'.

קְרָאָה בְּיָד

הַ עֵקֶב אֲשֶׁר-שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקֹלִי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתַי:

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

שם קיים אברהם כ"י עירוב תבשילין. י"ג וע"י רש"י יוספין להגיה כלן פירוט הלכות מפני שהיה חוקשי של הש"ס שהוא הדיע המדע בעולם וקב"ה שלט בעולמו ולי נראה להגיה פירוט החומין מפני כי עקב היינו שאדם דש בדגליו חיה חסומין. שהמטה מונח בפניו תגלים שלא יקר בשנת יומר מן אלפים אמה: (בבבבבבבב)

א"ר אברהם שיהיה וימנה תורתו של רבו לאברהם אבר רב יקום אברהם אבינו כל התורה כלה שאמר יקום אברהם בקולו וע"י רב שישו בו חיה לרב יאסא שבע מצות הא אסא נבי ביה ויאסא שבע בעית וביה א"ר א"ר בעיתו יתורתו למה לי אבר (רב י) ויאסא רב א"ר קום אברהם אבינו אפלו עירובי תבשילין. שאמר תורתו אמת תורה שכתב אמת תורה שבעל פה:

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

(ה) עקב אשר שמע וגו'. יש בזה הפסוק ר' תיבת כנגד ר' הרבדות שבהם עקב תיבת, וכנגד נחמה ר' נסיתוח וקיים עולם שנברא ב' מאמרות: עקב שנים שמע אברהם בקולו, דבן ג' שנים הכיז בוראו ושנתיו קציה: עקב אשר שמע אברהם. בנימטרא קיים אף ערובי תבשילין. ותוסף לו היא יתירה על שמו כנגד בקולי משמרתו מצותי חקוטי ותורתו:

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

אלא, אמר הגאון מוילנא דיל, באמת נאמר כאן בראשיתיתבות. אפילו צ"ת, ופירוטם הוא, עירובי תחומין - דבר המתאים להידרש מהמלה -עקב (מלשון פסיעות הרגל), כלומר, מצוה כזו התלויה בפסיעות הרגלים והיא - איסור הליכה בשבת יותר מתחום שבת ללא עירוב תחומין...

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

בגמ' ובמדרש: קיים אברהם אבינו כל התורה כולה אפילו עירוב תבשילין, ויש להבין למה נקט עירוב תבשילין, הלוא יש עוד מצות דרבנן? ויש לומר, הדגה קשה, למה יום טוב אינו מכין לשבת? הלוא שבת גדול מיום טוב? אך במס' נזיר פליגי ר' אליעזר חכמים בנוזיר וכהן גדול מי מהם יטמא למת מצוה, ר' אליעזר סובר דכהן גדול יטמא שאין סומאחו חמורה כשל נזיר, שאינו מביא קרבן על סומאחו, וחכמים סבירא להו: יטמא נזיר שאין קדושתו קדושת עולם, ואיתא ברמב"ם שהקדושה שאדם מקדש את עצמו נשארת לאדם לעולם, אבל קדושה הבאה לאדם מלמעלה בלי פעולתו אינה נשארת אצלו, אם כן קדושת יום טוב שהיא מחמת ישראל, כמו שאומרים: מקדש ישראל הזמנים, ישראל דקדישניהו לזמנים, וכמו שנאמר: מקרא קודש, וכידוע שהוא מחמת ישראל, קדושה זו נשארת לעולם, אבל קדושת שבת שהיא קביעא וקיימא אף אם לא קדשו ישראל, אינה נשארת לעולם. ולכן מצד אחד קדושת י"ט גדולה משל שבת שהיא קדושת עולם, ולדברי חכמים דלעיל, וכן מסק הרמב"ם, דקדושת עולם גדולה מקדושה חמורה, ניחא שיהיה שהוא קדושת עולם אינו מכין לשבת, אף ששבת קדושה חמורה, שהוא בסקילה, וכדומה.

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

כי אם כתורת ה' חפצו כי ידעתינו למען אשר יצוה. ובתורתו יהגה אבר ר"ש י"אב לא למדו רב לא היה לו ומהיכן למד את התורה, אלא זמן לו הקדוש ברוך הוא שתי כליותיו כמין שני רבנים והיו נובעות ומלמדות אותו תורה וחקמה הדין הוא דכתיב (יהללם טו) אברך את ה' אשר יעצני אף לילות יסרוני כליותי.

ולפי זה מירשבת קושיית התוס' י, למה אין מברכים על בשמים במוצאי י"ט, דאם אין בירש נשמה יתירה יברכו על הבשמים במוצאי שבת שחל בירש, ואם יש בירש נשמה יתירה, יברכו במוצאי י"ט? אך להג"ל יובן, דהא הקדושה של י"ט הנשמה יתירה אינה עוברת במוצאי י"ט ונשארת לעולם, ולכן אין לברך על בשמים לא במוצאי שבת שחל בירש כיון שגם בירש יש נשמה יתרה, ואין לברך במוצאי י"ט כיון שהנשמה יתירה נשארה. ולפי זה ניחא למה נקט עירובי תבשילין. דקודם מתן תורה היה גם קידוש י"ט מהקב"ה, ולא ע"י אדם, דאיתא במדרש יי על החודש הזה לכם, שאמר הקב"ה למשה ולאהרן: אני ואתם נקדש החדש, אבל מקודם לא היה קידוש החדש, אם כן גם קדושת י"ט לא היתה נשארת לעולם, דהוי קדושה מלמעלה, ושוב באמת קדושת שבת גדולה יותר כי קדושת שבת חמורה משל י"ט. ולכן י"ט היה אז מכין לשבת, ולא היה מקום לעירוב תבשילין, ועל זה אומרים רבותא, שאברהם אבינו צ"ה קיים אפילו עירוב תבשילין כמו אחר מתן תורה י.

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

(ה) שמע אברהם בקולי. כשנסימתי אוחו: וישמור משמרתו. כגון להרחקה על אזכרות שנמורה, כגון שניות לעריות, ושנות לשנת: מצותי. דברים שאילו לא נכתבו, ראוין הם להנצחות. כגון גזל ושפיכות דמים: חקוטי. דברים שיצר הרע ואומות העולם משיבין עליהם, כגון אכילת חזיר ולבישת שעטני, שאין טעם בדבר אלא גזרם המלך וחוקותיו על עבדיו: ותורותי. להדיא מורה שנעל פה נ, הלכה למשה מסיני:

מִיָּדָה הַמְּצוּוֹת לַעֲבָדָה

וישמור משמרתו מצותי חקוטי ותורתו, ר' יונתן משם ר' יוחנן

13 תורה א' ק"ג

ולענין מה שאמרו כי קיים יעקב תרי"ג מצות וגרמל במלת (בראשית ל"ב) עם לבן גרתי הווקשה לך היאך קיימם ועדיין לא נצטוו ועוד שהרי יעקב נשא שתי אחיות. דע כי אמרו ז"ל קיים אברהם אפילו ערובי תחומין דכתיב (בראשית כ"ז) וישמר משמרת מצותי חקתי ותורותי. ואל תתמה כי כבר נתעוררת אתה לדעת כי איך בכל פרטי המצות מצוה שאינה רומזת אל עניני החכמה ושחיבה החכמה להיות השפלים מצווים במעשים יברמיונות שירמוזו אל החכמה ונמצא החכמה מחייבת את המעשה ואת המניעה והמעשה המניעה מודיעה מה שנרמז בהם מן החכמה והאבות הגיעו ברוב חכמתם אל העיקרים והם וכמו שאמרו ז"ל באברהם שתי כליותיו מביעות לו חכמה כשני מלמדים וכן כל האבות עד שיהודה המקובל מאבותיו קיים מצות ייבום אף על פי שעדיין לא נצטוו עליה וצוה בה לבנו באותו הלשון בעצמו מצוה התורה וזה מן הצד שאמרת. ועל אשר נשא יעקב שתי אחיות דע שהתורה נכונה על שלושה עמודים האחד זמן והשני מקום והשלישי כלים. הזמן לא כל הימים אסורים במלאכה כשבת וכיום טוב ולא אסורים בחמץ כפסח ולא חייבין בסוכה ובולולב כחג. המקום שלא בכל מקום חייבין בתרומות ובמעשרות ואסורין בטבל כארץ ישראל ולא חייבין בקרבנות בבית הבחירה. והכלים לא בכל דבר יוצאין המורת הלולב והאחרוג ולא כל דבר מקריבין כבקר וצאן תורים ובני יונה ולא ראוי להקריב ככהן. ואיני יכול לפרש יותר ומשביל על דבר ימצא.

14 תורה א' ק"ד

השובה כנס אדם אומר עשיתי פלוני מה שאין לי חפץ (כ) על פי ואש"פ) ועל אש"י (ואם ואש"פ) כדי שלא לכווין חלק ארצו לך רמיוז עד שבין דברי סרו"ה ז"ל כנס אדם כסף לשון שאמר ולא דלוי לסקריב ככ"ן. לא כלל דלויים ליבא שמי אחיו כיעקב לפי שזוהו חקוק כנסא ככד"ז כי טעם העריות כדי שלא ישמש שבטיו של מלך ומלך יעקב נחלס בלא מלכים ומשמש בשמי אחיו לאש ומל ואם ידעם למש זכסם לאש לסקר במערת המכפלה ומל כשרשם דר"י סכין סוד' אחיו ואחר כל זה הרמז ידעמי שמש"ל ששוכסו של הרב ז"ל והוא ז"ל נחמון להודיע לבואל סוד הענין אש הוא משכיל אלל לפי הפסג ל"ל שאינה באלה כלל שמי העכו"ם אין להם חמור כלל ואפילו שכפרו בעכו"ם וגייירו מותרים כיון לו דקיי"ל דמן סמורס מותר כאלס ליבא שמי אחיו ניוורס אפי' סכן אחיוס מן האס ורסכן נזרו שלא ישא שמי אחיוס מן האס ואש"י אש חרלס לומר שמיס נזרס יעקב אפי' מן סדכריס שפחידין סדורוס האחרוניס לגזור עליהס וידע היס יעקב שלא היו אחיוס מן האס אלא מן האס וזכ שאמרו נכסס מורס ונחמדס סלכס שמיס אחוס למקבלי סמורס אלל קודס לכן לא היס להס אחוס ועדיין אין להס אחוס לאווס שלא קבלו מורס ואפי' נהגייירו כדפרישיס וזכ דלמרינן אמר יעקב איני לא לנכך ששאלמי שמי אחיוס שפחידס מורס ללכור אווס מ"מ חסידוס כוז ללכורמק סדוכר סדורס ללכור מן סמורס ולפיכך לא רלס לנכך ול"ס אמאי לא אקשינן איך נשא עמרס דודמו וי"ל דלא אקשינן כיון אלא משום דלמרינן קיימו סלכות אש סמורס כולס אלל כשאר בני

אדם אחרינן נהגה מורס ונחמדס סלכס :

10 ק"ה

(ה) קרב אשר שש אברהם, לפיכך נתתי לו הארץ בשכר ששבע בקולי לכל אשר צויתיו אפילו לעקור את יחודו. מצותי חקתי ותורותי, כלל לכל מצות השכל המפורסות ואינן מפורסות. גם יש בשבע מצות שנצטוו בני נח שאין טעמם בגלה אלא להכתיב, והם הרבעת בהמה והרכבת האילן ואבר מן החי לפיכך אמר: הקותי, ואמר: כמותי, כלל לכל המצות ההכליות בין בלב, בין ביד ובין בפה כצות עשה ולא תעשה, ויש דרש (ב"ר סד) כי בן שלש שנים הכיר אברהם את בוראו כמנין עקיב ריבוי הוי קע"ה, הנה כל ימיו הוץ כשלים שנים היה שומר המצות. ויש דרש אחר כי בן ארבעים שנה הכיר אברהם את בוראו, וזה נראה יותר". ואמרו (ושא כח, ב: ב"ר סד) כי כל התורה קיים אברהם ואפילו עירובי תבטילין. תורותי, שתי תורות, אחת תורה שבעל פה ואחת תורה שבכתב, [אפילו מצוה קלה שבעל פה, בב"ר שם]. רצוני לומר, זה מפני שאמר בשמימי ועירובי תבטילין הוא כמסרת למלאכת יום טוב כן עשה הוא בדברים יתרים למשמרת המצות.

11 ק"ו

(ח) וישמור משמרתו, לטוב רש"י בקול"י כמסתי אתה משמרתו, גזירת להרחקה כגון גזיות לעריות שבות לטבת מצותי, מצות האלו לא נכתבו דין הוא שיכתבו" כיון נזל ושיטת דברים, הקותי, דברים שיער הרע וערעג כסובין עליהם כגון אכילת חזיר ילבישת עשנו שאין טעם בדבר אלא המלך גזר הקו"י על עבדיו, ותורותי, להביא תורה שבעל פה הלכה לעשה כפינו, ואם כן יהיה כל זה בניו"י על דעת שהיה אברהם מקיים ושמר את התורה עד שלא נתנה, וכך אמרו" במסוק ויתן להם יוסף עגלות". שפירס סמנו בפרשת עגלה ערופה שהיה עוסק בתורה כסם שהיו אבותיו, ועד עכשיו לא נתנה תורה, תורה כתוב ושמור משמרתו מצותי חקתי ותורותי, וסם אבותי" שהיה כסבר אפילו" דקדוקי תורה היה כליד לבניו וכו', ויש לשאל" אם כן איך הקים יעקב מצבה" יצא שתי אחיות" וכדעה רבינו יונה, ארבע" יצא דידתו" יצא רבינו הקים" היום עשרה מצבה, והאריך אפטר שהיו נהגים היתר בתורה כנה שאבר אברהם אביהם על עצמו וקבע לו הסם סכר על הדבר, וזאת יציה את בניו וזה אחריו ללכת בדרךתי, ובעקב דרשו" סכר את הסבת וקבע תחומין, ואפטר שהיה זה" בסבת מפני שהיא שקולה" ככל התורה כיתה, שהיא כעידה על כנסה בראשית, יאילו נאמר כשמרתו גזיות לעריות של בני נח ובציות גזל וספיכות דמים חקתי אבר מן החי וכו' אים" של הרבעת בהמה והרכבת אילן, ותורותי דנין" ואכור עבדה וזה האלו כלן נצטוו בהן בני נח והוא הסוכר והעיסה צדון בוראו ושמר אפילו דקדוקין וחומרות במצות שלהן, וכפי" סחוקור" ע"ז של אברהם אבינו ארבע באה פרקי היות" ו"הרש"י במאה ספרים" ספדריה למעשרות, כי היו האבות גדיבי עמים" לתת כעשרות לעניים או להנתי ה', כגון סם ועבר ומלכודיהם, כצדק ותנו כהן לאל עיון" והנראה אלו מדעת רבינו יונה שלכד אברהם אבינו התורה כלה ברה הקדש ועסק בה ובטעמי מצותיה וסודותיה, וכבר איתא כולה כפי שאינו מצוה וצויה" וספירתו איתה היה בארץ בלבה, ויעקב בחיזה לארץ בלבד" נשא שתי אחיות" וכן צמט" כי המצות כסמס אלתי הארץ הם" אף על פי שהיוהרנו בחיבת הגוף בכל סקוס וכבר רמזו רבותינו" סוד הזה, ואני אעריך בו בעזרת הסם, והעצבה כציה סתמחדשה בזמן ידוע היא, ככ"ן סדורס באשר סק"י אלהיך" סטנאה אחר היותה איתבה בימי האבות, וביוסף דרשו" שהיה כסבר את הסבת אפילו כפצרים כפני שהיא שקולה כנגד כל המצות, לפי שהיא עזות על הדרס העולם, והיה עיסה כן ללכד את בניו איתנה בראת העולם והצויא סלכס כונס עבדה וזה העת המצרים וזאת כונתם, ועל דרך הפסס אמר סיהא כשמרתו, איתנה האלותה האמין כסם הכיידה וסבר כשמרת זו בלבו וחלק בה על צויר עבדה וזה וקרא כסם זה להסיב רבים לעבדותה, כמותי, ככל אשר צוית בלך" לך כארצך, ועילת בניו וגריסה האבה יאת ביה, הקותי, ללכת בדרךתי הסם להיות תנן ויהום" ועיסה עזקה וכסמס ולצות את בניו ואת ביתו בהם, ותורותי, הכינה בעצמו ובניו יצדיקו וצותו בני נח כלן, סקן תורה להו':

12 ק"ז

לא וכל בנותיו, ר' יהודה אומר מאומות נולדו עם השעטים ואשלים, ר' נחמיה אומר כעניות היו, אלא מהו וכל נעמי, לטויה, כי דרך אדם לקרל (לנחו כלחו) ולנלחו כהן) וכי סד אש, יקשה דבה אש כעני מתנמנין כה נכר סגור, דלך אפטר [ד]אנרס ליה לאליסור לא תקח אשה לבני מעמס כענינו, וכל סד"ג, רמזק ליה ליעקב לא תקח אשה מעמס כעני (ולס ס"ג) ילך יהודה ישא כענינו, אלא מהו נח אש כעני נכר סגור, רס לומר דהיה אלינא דרי יהודה דלמר דלמר מאומות נולדו עם השעטים וכו', וכן נראה מדכתיב (ולס ס"ג) וסליל כ' סדק אמרינן נהגה מורס ונחמדס סלכס : כדתי קשה אלינא דרי יהודה, דלמרינן (ולס ס"ג) קיס אנרס אפינו ערופי מנכילין גס מלח יוס סה מקרימן, כדכתיב על אל אש אחך ריבס איתס (ולס ס"ג) ואס כן האך השעטים נשאו אחיותיהם, ונס יעקב האך נשא שמי אחיותי, ורס ימר כ מחמר אל נעמי על סמורס, אף על פי (שדעוה) כדח הקודס, מה שהיו רוצין היו מקרימן ומה שהיו רוצין היו מנחין: ואל דלמרינן ערופי ספחסי (ולס ס"ג) סכנעיה סל לדיקס לעמד נשא מעמס כוס על ערס לנכך ליעקב והוא אומר לא לנכך מפני שנשאי שמי אחיותי, אלא דלא כהינן עשה, אפטר לומר דמכל מקום הויל ועיסה מורס לספור, אלא קח עינס כדכר, וסליל סה נשין, אף על פי דליכס קח עינס, לפי שלא היה רועה אלא מן הסדקיים, ולא מלא מדור דקיימס כהנין, ונס אהך מהן לא היס יטלה להילד לדה כל השנים עשר שבתים:

אבל עדיין קשה הרי האבות קיימו כל התורה וידעו אותה ברמה הקודש היו מקפידים שלא לישא כנענית ולא הקפידו על ערוה רהוא אסור מן החורה. ויש מפרשים כי שאני קודם מתן חורה מלאחר מתן חורה כי כל האבות היו מקיימים את החורה כולה אך צריכים היו לקבל עליהם את החורה כגרים שנתגיירו לכך היו כקטן שנולדו פירוש להך מיחה בלבד לענין קבלת החורה לא שייר בהם ענין אחיה שיהיו אחים לענין עריות שלא נולדו בחיוב המצוה אלא הם קבלו מאליהם להך מילתא הוה כגרים שאין עריות בהם, ולפיכך כל עריות שהן מן החורה שנתנה אחר כך לא היה נוהג באבות כגון יעקב גיטא שתי אחיות ועמרם דודתו ויהודה היה מייבם את כלתו אף על גב דמן החורה אסור והם היו יושבים את החורה הרי אם מצד החורה אתה בא לאסור והם קבלו אותה עליהם לא היו לאם בזה קורבה אבל קורבה מצד עצמם לא נתבטלה, ואין להקשות דאם כן יהיו יוצאי מצרים מותרים בקרוביהם דהא קבלו עליהם את החורה לא נולדו בחיוב והיו מותרים בקרוביהם אין זה קשיא דהם הוכרחו לקבל דהא כפה עליהם הר כנגיט כדלקמן ולא אמרינן בזה דהוה כקטן שנולד דודאי מי שנתגייר מעצמו כגון גוי כיון דלא היה צריך לגייר והוא מגייר עצמו הוה בריה אחרת לגמרי אבל ישראל שיצאו ממצרים כיון שהיו מחויבים לקבל את החורה, והיו כוכרזים לזה אין זה כקטן שנולד, ותדע לך דאליב יקשה לך דהא בודאי נתגייר כדמוכח בפרשת מטות שהרי היו צריכים מילה וסבילה וקרבן, ואפילו הכי אין להם דין כגר להיות מותר בעריות.

18 וזו אביה וזו

וזה היתה גם קל ענין עוברתם של האבות, וכל הצדיקים הראשונים שקיימו את התורה קדם נתינתה. כמו שדרשו רז"ל על פסוק "מן הבהמה הקטורה גו" ובראשית ו' חג, ואמר: "מקרא שקלד נח תורה", ואמר "וימא כ"ח ב"א" "קים אברהם אבינו את כל התורה" וכן איתא בבראשית רבה פרשה צ"ב, ובבבבב רבה פרשה י"ד, ובתנחומא בהר, ובבריש תהלים ס"ג א"י.

לא שקיימו מצוות ועושים קוד מצד הדיו, דאם כן לא היו מצדיקים ח"ו על דעתם והשקתם, אי שהיינו קלפי ענין שקיס נשקתם ההכרח להם לצבר ולקנות אי בקצת קאמת מקל מצות ה', ולא היה יעקב אבינו ע"ה נושא ב' אהיות, ולא היה עקום נושא דורתו הו'.

רק מצד השקתם בטהר שקלים התענים הנקראים הנצחים ככל מצוה בהעלמות וכוונת העליונים ותחתונים, והנפכים הגדולים והמקוים והירקו ח"ו שיגרבו בהם אם לא יקיימום.

וכן גם הקריב דוקא מן הבהמה הקטורה, כי קאה והשיג הבח והשרש העליון של כל בהמה וחייה, איזה מהם כח שרש מצד הקדשה והקריבה, ואיזה מהם כח נפשה מצד הפמאה והסא, ולא קוד דה להקריבה לפני יתברר, כי לא יצוה.

וזהו "ויתהלך תנוה את האלקים" ובראשית ה' ס"ג, אף

ולכן ממש למד שזו לר"ך לרשם מלך סגין רבי יוחנן ורבי יאקב כי מזה (בהר) כשהם נלמדים כי רבי יוחנן סלומד דיין מילי סגין סגין מן חו אית מלוה רק לשמור סמוכ סמדיי ולחן בן אים ובין אחד ובין גרו משפט יוסר חבל אלו בדרך דיני ישראל משפטם לנו משפט מסיני רק כזו מן מושבי, ולכן למד דינים משפט וילו ולמד כג"ס מדכתיב כי ידעו גוי' שעדיין לא יחנס סחורה ולא סיה לאכרסס דיין אלו שיהנו לנו בסיני, וחצ"ג דדרשיק (יומא ק"כ"ח) סקן אשר שמש אנרסס בקולי מלמד שסגד אנרסס אשילו שרוב חכמי ין אס כן שמש מינס מסיס ווכג כסי ססרס וכמלס אשילו מלס מדרבנן, מכל מקום ווכל למד אס הוה שמר אגשי ביתו לא שמתו רק סחק סנימוסי סממס לסי דסייט ו' מלח בני נח דמי לנו גדול מלדונטו אביט יעקב ע"ס אשר נשא שתי אחיות, אלא ע"כ לריכין אלו לסודות ולמדי כי סכחוב סלמד למסן אשר יטס וגו' לא קאי רק אלוהן שבע מלס של בני נח, ולכן סוכר ר"י דלמידן דיני בני נח מיליו כי דיני בני ישראל למד ודיני בני נח לחוד, ורבי יאקב חס אמר עמו ולמד דיין מלסיס כג"ס דוקרב בטל כניס וגו' כלומר וסוכר שדיני בני נח כן אוהן דינים שנסוו ישראל כסיי ולכן למד אוהן מקרא סלמד כסיי וסכל אחד, כן נראה לפדס סוניא וז, ואף כי כרמב"ם ססק ככלטס מלכיס סלן מליון לדון רק כשכס מלס סלכן מכל מקום גלוהן מלוס מתייכין לדון כדין ישראל, וכגדון שלפנינו סרוס סנול כוה אחד משבע מלס סלכן, גם נראה לשסק כרבי יאקב מדסקלס וכריס כנמלד כהדים למיסקר מלי כנייטו כו',

19 גור אביה וזו

ולכן אנרסס מנד כמדי הוה ראו' לכיוס דכך נחורה לגמרי לכך קיים אנרסס כל החורה כלה, אכל כמדרש אמרו כזכוס יעקב נחתי חורה לישראל כמו סלמדנו כחנור גנורה ה' וכוו ענין אחר ואין להאריך בזה, אמנס עוד ינחאר ככמוך, ואכל יאקב גלמרה מלס השחיטה סלמד ש' נא כליך, וידוע כי השחיטה הוה נוטה אל מדת הדין ולכך היה מדת יאקב לקיים סמלוה הוה כמו שכיס מדת אנרסס לכל החורה כך היה מדת יאקב למלות שחיטה ומדת יעקב למדת השכח כי השכח הוה ראו' אל מדתו סלמי אס חשיב משכח רנלך ששות כמלך כיוס קדשי וקראת לשכח עונג וגו' והאכלתיך נחלק יעקב אביך, ואמר ו"ל כל המענג השכח נוחנים לו נחלה כלי מצרים סלמי והאכלתיך נחלק יעקב אביך לא ככנרסס סנלמר כו כי כל הארעות האל אלא כיעקב סנלמר כו ופרנח ימה וקדמה וגו', הרי כי השכח הוה ראו' אל מדת יעקב ולכך מי שמענג אוהו נוחנים לו נחלת יעקב, והכר הוה סנלמר לחכמים כמה סלמר לפני זה וקראת לשכח עונג ולקדוש ה' מכובד והקדושה הוה כפרט ליעקב דכתיב והקדושו את קדוש יעקב, וענין זה אין כלן מקומו, ולכך כל אחד קיים סמלוה הראוים לפי מדתו ולא סלמד כי לא קיים יאקב רק מלס שחיטה ויעקב מלס שכח שוה אית דודאי כיו חקיימים סלר מלס גם כן רק מסי כי אלו סמלוה ראוים לכל אחד ואחד מלד ענמו דהיינו מלד מדתס נחשכח סמלוה כאלו הו סלחין עליה, והסכר יותר גדול סכאסר הוה מלוה מן הש"י דבר זה יוסר כמדרס סררי הוה מלוה מן הש"י אשר חלה וסן שיפס סמלוה,

האלקים התהלך נח" (סס ו, טו), "האלקים אשר התהלכו אבותי
לפניו" (סס מה, טו), שפרוש "אלקים" - בעל הכחות כלם, הינו,
שהשינו עניני הכחות העליונים ותחתונים, (חקות שמים וארץ
ומשקרים, וסדרי הנהגתם והתקשרותם והרכבתם על ידי כל עניני
מעשי הארץ, ועל פי סדר וענין זה היה כל אחד מהם מתהלך
וכתנהג בכל עניניו, כפי שראו והשיג התקונים העליונים לפי
שרש נשמתו:

לכו כשהשיג יעקב אבינו ע"ה, שלפי שרש נשמתו יגרם
תקונים גדולים בכחות ועולמות העליונים אם ישא השתי אהיות
אלו רחל ולאיה, והקה יבנו שתיהן את בית ישראל, יגע כמה
יגיעות וצבורות להשיגם שינשאו לו. וכו' הענין בעמרים, שגשא
יזכר דורתו שיצאו ממנה משה, אהרן ומרים:

וזה גם כן אחד מהטעמים שלא נתנה התורה לנח והאבות
הקדושים, שאם היתה נתנת להם, לא היה יעקב רשאי לישא ב'
אחיות, ולא עמרים דורתו, אף אם היו משיגים שכן ראוי להם לפי
שרש נשמתם, ובאמת זה היה כל בנית בית ישראל עם סגלה
ותקון כל העולמות עליונים ותחתונים. כענין מאמרם ד"ל
(סנהדרין נח): ואם תאמר קין נשא אחותו, "עולם חסד יבנה"
(תהילים פט, ג):

סי' 19
ס' 19
ס' 19

לך לך ידועה חקוסיא, האבות קיימו החורה עד שלא נחנה
(עי' יומא כח:) א"כ למה אברהם אבינו לא מל עצמו עד קודם
טנצטווה. והנראה דלקיום מצוח מילה צריך שיהא עליו חלוח
עול ובהמלו הויה חלוח מהול, ולזה קודם שנאמרה מצוח מילה
הלא לא הויה כלל חלוח עול בעולם, וממילא ל"ט לקיים מצוח
מילה, וכעין זה יחייב מה שהקשו איך נסא יעקב ב' אחיות
ותירוץ דקודם פתח חורה היה. אך קשה הלא קיימו עד שלא
נחנה חורה, והנראה דלאיסור ב' אחיות בעינן אישוח של
ישראל. ואישוח טל בן נח חלוקה בעצם חמצא של האישוח
מאישוח ישראל, ולפ"ז ל"ט איסור ב' אחיות אצל יעקב,
כיון דהאישוח לא הויה רק אישוח של ב"נ, ובאישוח ב"נ אין
איסור ב' אחיות, ודו"ק (ומפורט הדבר בחידושי הרמב"ן
יבסוח דף צ"ה. עיי"ש) ומיושב בזה קוטיח הרא"ש בכחובות
ה'. מאי שייך עריות לברכה אירוסיין. אם ברכת הפצות היא
עיי"ש. ולפס"כ ניחא, דהרי באישוח זה חליץ וחליא
עריות. ודו"ק.